ELS ULLS DE LA HISTÒRIA

L'EXPERIÈNCIA DIDÀCTICA

Generalitat de Catalunya

El Govern de Tothom

CRÈDITS

Direcció: Agència Catalana del Patrimoni Cultural. Departament de Cultura
Continguts: Abacus Idea
Disseny i producció de l'experiència de Realitat Virtual i la Sala de Realitat Virtual: Layers of Reality
Disseny de les Situacions d'Aprenentatge: Habilis
Gestió de les itineràncies i equip de mediació: Magma Cultura

ELS ULLS DE LA HISTÒRIA

ÍNDEX

1. Presentació 1

2. Com s'estructura?

- Sessions a l'aula 2
- Sessió a la Sala Immersiva de Realitat Virtual 3

3. Les Situacions d'Aprenentatge

- Conjunt Rupestre de la Roca dels Moros 4
- Cartoixa d'Escaladei 5
- Conjunt romànic de la Vall de Boí 6

4. Requisits d'espai: Sala Immersiva de Realitat Virtual 7

5. Convocatòria 2025-2026 8

6. Procés de convocatòria 9

7. Preguntes freqüents 10

1. Presentació

Primer i segon cicle de secundària

Adaptació al currículum educatiu

Situacions d'Aprenentatge

Nous discursos, adaptats a la realitat de la gent jove

Rigor, gaudi i empatia

Els Ulls de la Història. L'experiència didàctica és un recurs educatiu gratuït i adreçat a l'alumnat de primer i segon cicle de secundària.

L'edició del curs 2025-2026 començarà al setembre i acabarà al maig.

Es basa en Situacions d'Aprenentatge (SA) creades per experts en pedagogia, educació i socialització del patrimoni.

Té com a objectiu que l'alumnat conegui el patrimoni d'una manera vivencial. A través de les sessions a l'aula i la sessió a la Sala de Realitat Virtual, on fem servir la tecnologia com a eina innovadora per explicar els continguts.

Cada SA planteja entre 9 i 11 sessions optatives. Totes elles es fan al centre educatiu, inclosa la sessió immersiva, i permeten que els alumnes coneguin l'etapa històrica i la realitat sociopolítica de cada moment.

Per aconseguir-ho, es treballa comparant el passat i el present, perquè els alumnes puguin desenvolupar el seu esperit crític des de diverses perspectives, com la de gènere, la social i la intercultural.

Aquest és un recurs que permet treballar el currículum educatiu de manera pràctica i vivencial a través del "l'aprenentatge per descobriment guiat" i la "participació activa".

Les Situacions d'Aprenentatge que es poden treballar són:

- Conjunt Rupestre de la Roca dels Moros (les Garrigues)
- Cartoixa d'Escaladei (el Priorat)
- Conjunt romànic de la Vall de Boí (Alta Ribagorça)
- Castell de Miravet (Ribera d'Ebre) – a partir de 2026

2. Com s'estructura?

Sessions a l'aula

Les sessions a l'aula treballen:

- La ubicació espacial i temporal de l'etapa històrica
- El context històric i social de l'època
- L'estil artístic de cada etapa
- Els paral·lelismes entre el passat i el present

Aquestes sessions estan detallades a la Guia de la Situació d'Aprenentatge. Un document pensat perquè cada docent pugui adaptar els materials i els continguts a la realitat del seu centre educatiu.

La durada de les sessions pot variar segons el criteri de l'equip docent. Tot i això, es recomana dedicar-hi, com a mínim, 45 minuts per assegurar un bon aprenentatge.

És preferible enfocar la Situació d'Aprenentatge com un element transversal i que es treballi des de diferents matèries.

Es recomana seguir l'ordre de sessions proposat, però en cas que el docent ho consideri, es poden moure en relació amb l'arribada de la Sala Immersiva al centre educatiu.

La Guia de la Situació d'Aprenentatge inclou:

- Presentació de la Situació d'Aprenentatge
- Relació de Competències específiques de les matèries i indicadors operatius
- Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació
- Sabers
- Quadre resum de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació
- Instruments i criteris d'avaluació de la Situació d'Aprenentatge
- Desenvolupament de les sessions
- Material necessari per dur a terme les sessions

Facilitar l'accés al patrimoni a tothom

Treballar pel respecte i la preservació del nostre llegat

Afavorir la comprensió i estima pel patrimoni

2. Com s'estructura?

Sessió a la Sala de Realitat Virtual

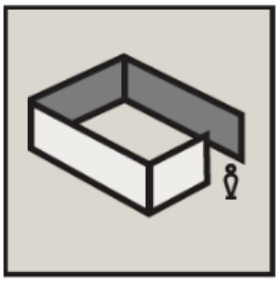

Durant una setmana, l'equip de mediació d'Els ulls de la història (UDLH), instal·la una Sala de Realitat Virtual al centre educatiu o a l'espai municipal acordat entre el centre i l'equip d'UDLH.

El dilluns l'equip d'UDLH munta la sala de Realitat Virtual i de dimarts a dijous l'alumnat passa, per grups d'entre 9 i 12 persones, en torns d'una hora, per la Sala de Realitat Virtual.

Cada torn dura una hora i hi ha torns durant tot el dia. No només durant les classes de la matèria en qüestió (Ciències Socials, Llengua Catalana...).

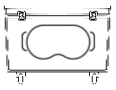

Dilluns
muntatge

Sessions
de RV

Grups de
9-12 alumnes

Duració
1 hora

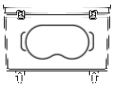

Divendres
desmuntatge

Quina és la dinàmica de la sessió?

1. Una vegada el grup arriba a la Sala de Realitat Virtual, l'equip de mediació presenta el projecte Els ulls de la història, el monument que estan treballant i com es durà a terme aquesta experiència immersiva.
2. L'experiència de Realitat Virtual dura entre 25 i 30 minuts.
3. Durant aquests temps, l'equip de mediació guia al grup pels diferents moments i indrets, mentre es viu una experiència col·lectiva i interactiva.
4. En aquest recorregut en el temps i l'espai, es presenten diversos continguts curriculars a través de locucions, imatges i elements interactius pensats per potenciar les emocions i així, generar un record a més llarg termini en l'alumnat.
5. El recorregut acaba amb un petit qüestionari virtual.
6. Un cop acabada la realitat virtual, l'equip de mediació proposa al grup crear un debat, per tal de posar en comú com s'ha viscut l'experiència i quines son les seves conclusions generals.

El divendres d'aquesta mateixa setmana, es fa el desmuntatge de la Sala de Realitat Virtual.

3. Les Situacions d'Aprenentatge

Conjunt rupestre de la Roca dels Moros del Cogul

A partir del Conjunt d'art rupestre de la Roca dels Moros del Cogul, aquesta SA reflexiona sobre els rituals socioculturals i el paper que tenen en la configuració de les identitats personals i col·lectives.

L'alumnat descobreix la societat de la prehistòria des d'un nou enfocament i analitza els paral·lelismes entre les formes de comunicació i d'expressió col·lectiva antigues i modernes, des d'una perspectiva crítica i de gènere.

La sessió de Realitat Virtual d'aquesta SA transporta l'alumnat a la prehistòria, concretament al neolític, per veure, en primera persona, com era la relació entre les persones i el medi.

Les sessions

1. El ritual com a forma d'expressió
2. Buscant respostes
3. Interpretació de resultats
4. Què en recordem?
5. Experiència de Realitat Virtual Conjunt Rupestre de la Roca dels Moros del Cogul
6. L'art de compartir abans i ara
7. El poder de les mirades
8. L'empremta digital
9. Ulls en xarxa

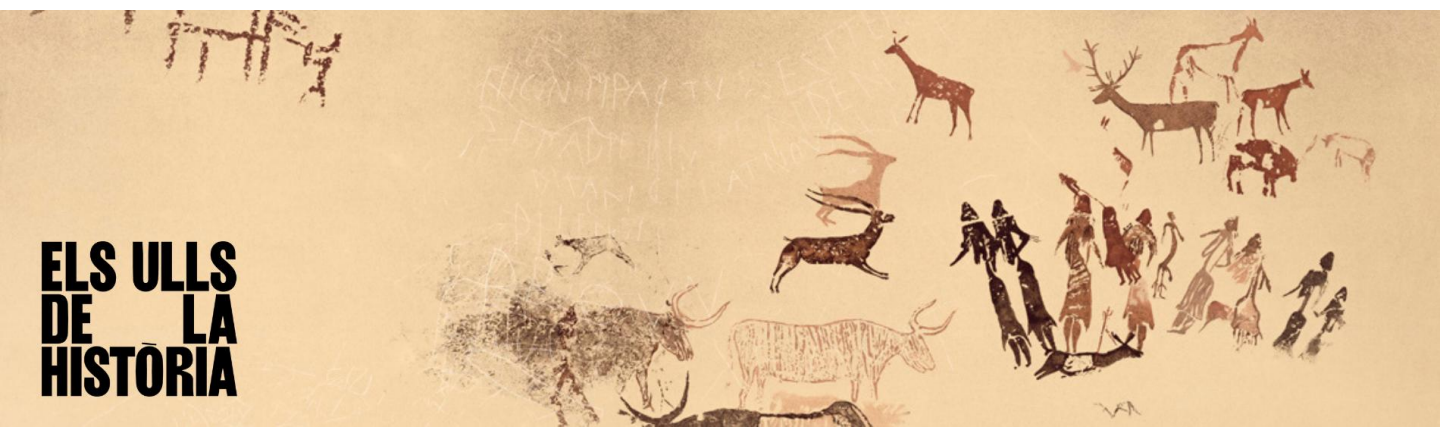

ELS ULLS DE LA HISTÒRIA

3. Les Situacions d'Aprenentatge

Cartoixa d'Escaladei

La SA sobre la Cartoixa d'Escaladei permet a l'alumnat conèixer la vida espiritual, històrica i cultural d'aquest monument.

A partir de la descoberta de la vida monàstica, l'arquitectura i l'art de la cartoixa, els hàbits de vida dels monjos i el context social de l'època, l'alumnat assumeix el repte de convertir-se en ambaixadors del patrimoni i treballa per promoure i difondre el seu llegat a la societat.

La sessió de Realitat Virtual sobre la Cartoixa d'Escaladei permet fer un viatge en la història d'aquest edifici monumental (des del segle XII fins al XIX) per entendre la seva raó de ser, a nivell social, polític i religiós, i conèixer el seu moment de màxima esplendor.

Les sessions

1. Meditem
2. Aproximació a la Cartoixa
3. On vivien?
4. Cronologia i art a Escaladei
5. Experiència de Realitat Virtual – Cartoixa d'Escaladei
6. La dieta a Escaladei
7. El paper (inexistent) de la dona
8. Promovem Escaladei 1
9. Promovem Escaladei 2
10. T'animes a conèixer Escaladei?

3. Les Situacions d'Aprenentatge

Conjunt romànic de la Vall de Boí

Aquesta SA convida l'alumnat a descobrir l'art romànic i els moviments sociopolítics que el van redescobrir.

Els estudiants es posaran en la pell dels investigadors de finals del segle XIX i principis del segle XX per conèixer les característiques de l'arquitectura i l'art romànic. A partir d'això, pensaran noves propostes per posar-lo en valor i difondre'l, connectant el passat amb el present.

La sessió de Realitat Virtual permet viure en primera persona aquesta etapa de descobriments i conèixer de ben a prop l'art romànic, a partir d'exemples no tan coneguts.

Les sessions

1. Carta de Lluís Domènech i Montaner
2. Ubiquem la Vall de Boí
3. Contextualització històrica
4. Ens endinsem en els monuments 1
5. Ens endinsem en els monuments 2
6. Interpretació de la pintura romànica
7. Experiència de Realitat Virtual Conjunt del romànic de la Vall de Boí
8. Creació de plànol de planta
9. Monuments de Patrimoni Mundial
10. Preparació del quadern de camp
11. Exposició romànica

3. Les Situacions d'Aprenentatge

Castell de Miravet

1r i 2n | 3r i 4t

Disponible a partir de segon trimestre

Aquesta situació d'aprenentatge se centra en la història del castell de Miravet i l'ordre del Temple, explorant la seva influència militar, econòmica i religiosa i la seva convivència amb la comunitat sarraïna, a les Terres de l'Ebre, en la Catalunya medieval.

L'alumnat analitza el setge del castell i reflexiona sobre paral·lelismes entre les persecucions del passat i les discriminacions actuals. A través de fonts històriques, debats i l'experiència de realitat virtual, es fomenta una mirada crítica, ètica i intercultural.

A la sessió de Realitat Virtual l'alumnat coneix el Castell de Miravet a través de les vides d'aquells qui van créixer a aquell indret i van viure la dualitat social de l'època.

Les sessions

1. Titulars que es repeteixen | I si el que ens expliquen no és cert?
2. Els Templers, entre l'espasa i la creu | Els templers per dins: jerarquies, vides i símbols
3. El castell de Miravet
4. Experiència de Realitat Virtual – Castell de Miravet
5. Les paraules també exclouen
6. Preparem el judici | Càpsules de desinformació
7. Judici històric | Redacció del microrelat

4. Característiques que ha de tenir l'espai per acollir la Sala de Realitat Virtual

Per assegurar que l'equip de muntatge pugui fer bé la seva feina, necessitem assegurar-nos que el vostre centre compleix amb els requisits següents:

- L'espai ha de ser gran i sense barreres arquitectòniques al mig.
- Pot ser al centre educatiu o pot ser un espai municipal.
- S'ha de poder tancar amb clau o hi ha d'haver seguretat, mentre no es fa l'activitat.
- Ha d'estar cobert.
- El terra ha d'estar anivellat i ha de ser de material dur.
- Ha d'haver-hi poca llum natural o que el centre la pugui tapar.
- No es pot fer cap altra activitat a l'espai durant aquests dies.
- L'espai ha de fer, mínim 6,5 metres x 8,5 metres
- L'alçada mínima del sostre ha de ser de 2,5 metres
- Ha de tenir, mínim, 2 endolls de 16A-220v de dues línies independents

Per poder entrar tot el material de muntatge, les portes han de fer mínim 80 centímetres d'amplada i 2 metres d'alçada. Els passadissos i ascensors han de ser de més d'1,90 metres d'alt.

Per què demanem aquests requisits?

El material que portem per fer el muntatge de la Sala de Realitat Virtual té unes mides de 60 cm de profunditat, 50 cm d'ample i 1,90 metres d'alçada.

Hi ha dues mides de Sala de Realitat Virtual. Una petita de 48 m² (capacitat per a 9 alumnes) i una gran de 80 m² (capacitat per a 12 alumnes).

5. Convocatòria

Què has de fer per sol·licitar l'experiència didàctica Els ulls de la història?

Està oberta la convocatòria pel curs 2025-2026, disponible per a centres de secundària de Catalunya que vulguin sol·licitar-ho.

Com sol·licitar-la?

Cal omplir aquest formulari.

Important:

-Indicar a quin trimestre prefereixes fer l'experiència (Curs 2025-2026.)
-Escollir una Situació d'Aprenentatge de preferència.
-Presentar la vostra proposta educativa en relació a aquest recurs educatiu.
-Donar el màxim d'informació sobre l'espai que fareu servir per a la Sala de Realitat Virtual. Així els tècnics podran valorar si l'espai és apte.

Quan fer-ho?

Del 22 de maig fins al 22 de juny de 2025.

Què es valorarà?

Es valorarà que el centre proporcioni un espai de mínim 60 m2, per acollir la Sala de Realitat Virtual.

Es valorarà la proposta que fa el centre educatiu per *integrar Els ulls de la història. L'experiència didàctica* dins del seu currículum educatiu.

Quan es comunicarà el resultat?

A principis de juliol, una vegada la comissió avaluadora hagi valorat les sol·licituds, l'equip d'UDLH es posarà en contacte amb els centres seleccionats per correu electrònic. En aquest correu s'enviarà la Guia de la Situació d'Aprenentatge i s'acordarà la setmana en que la Sala de Realitat Virtual arribarà al centre.

També s'enviarà un correu a tots els centres no seleccionats.

6. Procés de la convocatòria

1

Convocatòria
Per participar en la convocatòria, el centre ha d'omplir el formulari.

2

Comissió d'avaluació
La comissió es reunirà per avaluar les propostes educatives presentades.En cas de dubtes tècnics sobre l'espai, l'equip d'UDLH es posarà en contacte amb el centre.

3

Resolució i calendarització
Es publicaran els resultats a finals de juny. Fins a mitjans de juliol, es farà la calendarització per portar la Sala de Realitat Virtual als centres educatius.

4

***Els ulls de la història. L'experiència didàctica,* al centre**
El centre comença a treballar la SA amb l'alumnat. Després, arriba la Sala de Realitat Virtual, en la data acordada.
Un cop feta l'experiència de RV, es segueix treballant la SA a l'aula.

5

Avaluació i seguiment
Finalitzada la SA, es realitza una avaluació de tota l'experiència per part de docents i alumnat.

7. Preguntes freqüents

Preguntes clau sobre el recurs educatiu:

Els ulls de la història. L'experiència didàctica és gratuït?

Sí, és un recurs educatiu totalment gratuït.

Per quins cursos està pensat aquest recurs?

Per 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO.

Quins monuments treballa _Els ulls de la història. L'experiència didàctica_?

A partir d'octubre hi ha disponibles:

- La Roca dels Moros (el Cogul, les Garrigues)
- La Cartoixa d'Escaladei (Escaladei, el Priorat)
- El romànic de la Vall de Boí (l'Alta Ribagorça)

A partir de gener s'incorpora:
- Castell de Miravet (Ribera d'Ebre)

Com podem participar en la convocatòria d'_Els ulls de la història. L'experiència didàctica_?

Podeu enviar el vostre formulari a través d'aquest enllaç.

Si només volem fer la sessió de Realitat Virtual, podem sol·licitar aquesta proposta?

No. Aquesta proposta està dissenyada per ser una Situació d'Aprenentatge. Els continguts previs són igual de rellevants que l'experiència de Realitat Virtual. Per aquesta raó prioritzarem aquells centres compromesos en l'aplicació de la Situació d'Aprenentatge.

Què passarà al meu centre quan es confirmi la data d'_Els ulls de la història. L'experiència didàctica_?

L'equip UDLH us farà arribar la Guia de la Situació d'Aprenentatge, on s'explica tot el que és necessari per poder-la aplicar.

El dilluns de la setmana acordada, es farà el muntatge de la Sala de Realitat Virtual. El desmuntatge es farà, normalment, el divendres.

Preguntes sobre els requisits tècnics:

Quines característiques ha de tenir el nostre centre per rebre l'experiència didàctica?

L'espai ha de ser gran i sense barreres arquitectòniques al mig.

- Pot ser al centre educatiu o pot ser un espai municipal.
- S'ha de poder tancar amb clau o hi ha d'haver seguretat, mentre no es fa l'activitat.
- Ha d'estar cobert.
- El terra ha d'estar anivellat i ha de ser de material dur.
- Ha d'haver-hi poca llum natural o que el centre la pugui tapar.
- No es pot fer cap altra activitat a l'espai durant aquests dies.
- L'espai ha de fer, mínim 6,5 metres x 8,5 metres
- L'alçada mínima del sostre ha de ser de 2,5 metres
- Ha de tenir, mínim, 2 endolls de 16A-220v de dues línies independents

Per poder entrar tot el material de muntatge, les portes han de fer mínim 80 centímetres d'amplada i 2 metres d'alçada. Els passadissos i ascensors han de ser de més d'1,90 metres d'alt.

Si el centre educatiu no disposa d'un espai amb aquestes característiques, què podem fer?

En cas que no hi hagi cap espai disponible al centre, podeu buscar un espai municipal que compleixi els requisits.

En cas de fer servir un espai municipal, què hem de tenir en compte?

Si es fa servir un espai municipal, cal que sigui el centre educatiu qui s'encarregui de gestionar la reserva de l'espai i assegurar que no hi hagi cap altre activitat allà durant la setmana quan s'acull la Sala de Realitat Virtual.

Com es valida a nivell l'espai del meu centre?

L'equip tècnic d'UDLH revisarà la informació de cada espai candidat. En cas de dubtes, es posaran en contacte amb els centres.

Preguntes sobre l'experiència de la sessió de Realitat Virtual:

Tot l'equip docent del centre ha d'estar informat de l'activitat?

Sí. Tots els docents han de tenir constància del calendari i horaris de l'activitat, per tal d'evitar usos no pactats de la sala.

Com ha d'estar l'espai on es muntarà la Sala Immersiva el dilluns al matí?

És essencial que el centre educatiu deixi net i recollit l'espai on s'instal·larà la Sala Immersiva. Si es pot, cal treure cadires, taules, pupitres, etc. També s'han d'haver tapat les finestres en cas que entri massa llum i s'hagi acordat així amb l'equip d'UDLH.

La sessió de Realitat Virtual es farà dins l'horari de l'assignatura que lidera la Situació d'Aprenentatge?

Els torns no només es faran durant les classes de la matèria en qüestió (Ciències Socials, Llengua Catalana...), sinó que es distribuiran al llarg de tot el dia, per tal d'aprofitar al màxim la Sala de Realitat Virtual i cobrir tots els alumnes participants.

A la sessió de Realitat Virtual, qui organitza els horaris i la distribució de l'alumnat durant l'activitat?

L'equip de reserves d'UDLH s'encarrega de planificar els horaris dels torns i la distribució dels alumnes.

Per fer-ho, els docents hauran de proporcionar la informació necessària prèviament.

Aquesta sessió és apta per a persones amb mobilitat reduïda?

Sí. L'experiència de Realitat Virtual es pot fer sense cap inconvenient.

De quines mides son les maletes, quants alumnes hi caben per torn i quants alumnes poden fer l'experiència cada setmana?

Hi ha dues mides Sales de Realitat Virtual.

- 48 m2: amb una capacitat de 9 alumnes per torn i una capacitat setmanal de 160 alumnes.
- 80 m2: amb una capacitat de 12 alumnes per torn i una capacitat setmanal de 200 alumnes.

CONTACTE

ullsdelahistoria.cultura@gencat.cat
https://patrimoni.gencat.cat/ca/ullsdelahistoria

ELS ULLS DE LA HISTÒRIA

ELS ULLS DE LA HISTÒRIA

L'EXPERIÈNCIA DIDÀCTICA

Generalitat de Catalunya
El Govern de tothom!!!